

PROJECT MAGIC

P R O J E C T M A G I C C R O A T I A

**FISM 2009 – svjetsko
prvenstvo u iluzionističkoj
umjetnosti – reportaža**

**ILUZIONISTIČKI UMJETNIK
I NJEGOVA PUBLIKA**

Hrvatska zastava na FISM 2009, Svjetskom prvenstvu iluzionističke umjetnosti u Pekingu i M.G.Taylor, jedini hrvatski iluzionistički umjetnik na ovoj najvećoj svjetskoj iluzionističkoj manifestaciji.

FISM 2009 PEKING

Svjetsko prvenstvo u iluzionističkoj umjetnosti ..... str. 4

TRIKOVI

Novinarsko predviđanje ..... str. 10

Iluzionistički umjetnik i njegova publika ..... str. 13

IMPRESUM

Nakladnik:
Iluzionistička udruga
PROJECT MAGIC CROATIA,
Heinzelova 47b, Zagreb, Hrvatska
www.project-magic-croatia.hr
e-mail: cromagic@yahoo.com

Glavni i odgovorni urednik:
Goran Rek, mag. ing.

Suradnici:
Stipe Beljan dipl. ing.,
Nikola Orlić, Damir Rupčić,
Igor Rakonić, Dr. Ljiljana Kondić

Priprema i tisak:
DENONA d.o.o.

PROJECT MAGIC CROATIA

Pomogli su:
MINISTARSTVO ZNANOSTI,
OBRAZOVANJA I ŠPORTA

GRAD ZAGREB,
GRADSKI URED ZA KULTURU
TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ZAGREBA

Kao i:
DOGAĐAJI (www.dogadjaji.hr)
DISCOVERY Film & Video
(www.discoveryfilm.hr)
BRUKART INTERNET (www.croart.hr)

Zahvaljujemo na suradnji svim ustanovama u kulturi, obrazovanju, znanosti, umjetnosti i zdravstvu sa kojima smo surađivali tijekom proteklih godina.

Časopis je stvoren čarolijom Gradskog ureda za kulturu grada Zagreba i brojnih prijatelja iluzionističke umjetnosti u Hrvatskoj.

Zahvaljujemo na podršci i potpori!

uvodnik

Dragi kolege, dragi prijatelji iluzionističke umjetnosti, dragi ljubitelji čarolija

Hvala Vam lijepa na brojnim e-mailovima kojima ste uglavnom izrazili oduševljenje prvim i drugim brojem časopisa PROJECT MAGIC CROATIA. Posebice nas veseli što su ih brojni čitatelji pronašli na web-u, a to je – s obzirom na malu nakladu i neprofitabilnu prirodu časopisa i najbolji način da ga pročitate i pregledate. Kao što vidite – treći broj je u Vašim rukama ili na Vašem monitoru, ukoliko ga čitate online. Nadamo se da ćemo Vas ponovno uspjeti zainteresirati sadržajem, a možda čak i iznenaditi novostima iz svijeta iluzionističke umjetnosti.

FISM je «čarobna riječ» koja baca u «čarobni trans» tisuće iluzionista i poklonitelja iluzionističke umjetnosti. Za one koji još uvijek ne znaju – FISM je kratica od Federation Internationale des Societes Magiques ili Međunarodna federacija iluzionističkih udruženja. Ujedno je najveća svjetska organizacija iluzionističke umjetnosti. Broji više od 60 udruga iz 32 zemlje svijeta u koje je objedinjeno više od 50 000 iluzionističkih umjetnika. U svojem 50-godišnjem postojanju, značajno je podupirala razvoj, te je zasigurno jedan od najzaslužnijih čimbenika za globalnu ekspanziju iluzionističke umjetnosti. Svake tri godine održava se «iluzionistička olimpijada», a ove godine posjetili smo FISM 2009 u Pekingu i vratili se sa mnoštvom dojmova i fotografija. Više o tome u glavnoj temi broja časopisa.

Ove nas je godine na žalost napustio i jedan veliki mag glazbene i scenske umjetnosti. Michael Jackson preminuo je 25. lipnja u 50-oj godini života. Kao istinski zaljubljenik u iluzionističku umjetnost, Michael je surađivao sa brojnim svjetski poznatim iluzionističkim umjetnicima poput Siegfrieda i Roya ili Davida Copperfielda. Njegov privatni ranč često je bio domaćin ilu-

zionističkim predstavama, a gotovo da nije bilo turneje na kojoj se nije služio iluzionističkim trikovima kako bi učinio svoje scenske nastupe spektakularnijim. Tako je primjerice na «Bad» turneji nestajao s jedne i u djeliću sekunde pojavljivao se na drugoj strani pozornice. Na «Dangerous» turneji svaku je večer bio proboden desecima metalnih šiljaka, a na koncertima koje je pripremao neposredno prije smrti trebali su biti izvedeni još neviđeni iluzionistički efekti. U spomen na Kralja pop-a, predlažem da pronađete na webu ili pogledate na DVD-ju iluzionističke trenutke sa njegovih koncerata. Oni su kao dijelovi njegovih scenskih nastupa ušli u iluzionističku povijest.

Posebnu pozornost privukla je inovativna vijest iz Las Vegasa. Riječ je o pravoj internetskoj televiziji – ili bolje rečeno «webviziji» iluzionističke umjetnosti. Interaktivan web projekt pokrenut je ove godine. Projekt u sklopu kojeg se brojni, zanimljivi događaji mogu pratiti i uživo, putem live-streama. Naziv mu je «Street of cards» i nalazi se na web stranici streetofcards.tv

Glavni pokretač «Street of cards», dragi kolega i prijatelj Jeff McBride rekao mi je jednom prilikom tri kratke rečenice sa kojima bih želio završiti ovaj Uvodnik i započeti časopis:

Humor kaže: “ Ha-Ha”

Znanost kaže: “Aha!”

Umjetnost kaže: “ahhhhhhh!”

Nadam se da se slažete ! Samo istinska umjetnost izaziva taj osjećaj i uzdah iskrenog iznenađenja, uzbuđenja i fascinacije.

Uživajte u čitanju :) !

Goran Rek, mag. ing.

FISM 2009 PEKING SVJETSKO PRVENSTVO U ILUZIONISTIČKOJ UMJETNOSTI

Sve je veće, ali i minimalističnije. Sve je spektakularnije, ali i mirnije. Sve je kaotičnije, ali i sređenije. Zbunjujuće, zar ne?

Ukoliko ste sudionik FISM 2009 u Pekingu – očekujte biti zbunjeni! To je ujedno i kratak opis Kine – zemlje domaćina, ali i samog grada domaćina Pekinga čiji se sjaj nije umanjio od Olimpijskih igara 2008.

26. srpnja započeo je najčarobniji tjedan 2009-te godine. Tjedan koji smo s nestrpljenjem čekali pune tri godine. Tjedan u kojem smo znali da ćemo susresti brojne kolege i prijatelje iz čitavog svijeta koje nismo vidjeli još od Stockholma 2006-te godine, ali i upoznati nove briljantne umjetnike. Tjedan u kojem su «čuda» sama po sebi razumljiva i očekivana, a osjećaj čuđenja zajamčen.

Već sam ulaz u Kongresni centar u Pekingu bio je spektakl je sam za sebe. Građevina inteligentno pozicionirana između Olimpijskog sela i stadiona Orlovo gnijezdo, gotovo prijeteći Vam govori kako ćete u njoj doživjeti nešto izuzetno.

Eric Eswin, međunarodni predsjednik FISM organizacije otvorio je manifestaciju. Osim na uobičajenom engleskom i francuskom jeziku (službenim jezicima FISM organizacije) Eric je briljirao pozdravljajući publiku u dvorani gotovo punih pet minuta na tečnom kineskom jeziku. To je izazvalo ovacije publike, posebice Kineza. No, stojeće ovacije na otvorenju nisu izazvali živi iluzionisti, već trojica prijatelja FISM-a koji nažalost nisu više među nama. Eric je zamolio za aplauz za tri velika iluzionistička umjetnika koja su preminula u posljednje tri godine, a to su: El Duco, Mahka Tendo i Ali Bongo. Publika je ustala i aplaudirala im posljednji puta.

Eric Eswin

Shoot Ogawa

Druga dana prvenstva otpočela su natjecanja u svim kategorijama. Neka od najvećih ugodnih iznenađenja bili su kineski iluzionisti Liao Xiarun, Jiang Qiuwei i Wang Qimo. Umjetnici su to koji se nisu pojavljivali na ranijim prvenstvima – kako sami kažu «iz financijskih razloga» Putovanje do Europe bilo im je preskupo!

Trećeg i četvrtog dana Prvenstvo je nastavljeno sa izuzetno zanimljivim seminarima. Predavanja koje su držali Juan Tamariz, Jeff McBride, Shoot Ogawa, Lennart Green, Henry Evans i Rocco, svjetski prvaci i vele-majstori u njihovim kategorijama otkrila su neke od najinventivnijih ideja iluzionističke umjetnosti. Brilljantni mozgovi spomenutih kreatora tih ideja razvijali su ih godinama i savršeno prezentirali na predavanjima.

Vladimir Mikek

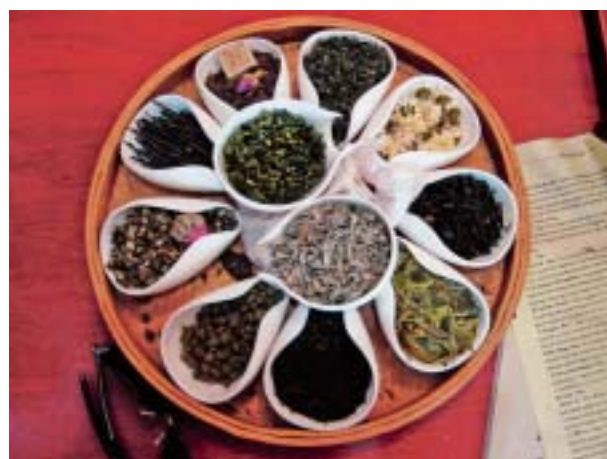
Gužva prilikom registracije više od 3000 sudionika Prvenstva

Banket dobrodošlice sa prigodnim programom domaćina

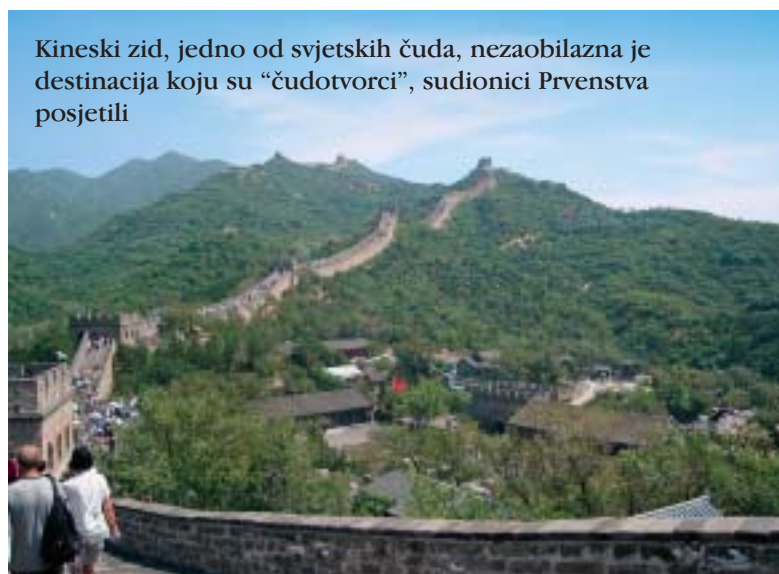
MG Taylor i Topas, velemajstor iluzionističke umjetnosti iz Njemačke

Kineski čajevi služeni su u pauzama između natjecanja i seminara

Zabava u večernjim satima uz ples i umjetnički program domaćina

Kineski zid, jedno od svjetskih čuda, nezaobilazna je destinacija koju su "čudotvorci", sudionici Prvenstva posjetili

Jedna od brojnih vijesti bila je da je Jeff McBride iz Las Vegasa pokrenuo pravu internetsku televiziju iluzionističke umjetnosti. Riječ je o interaktivnom web projektu u sklopu kojeg se brojni, zanimljivi događaji mogu pratiti i uživo, putem live-streama. Projekt se zove street of cards i nalazi se na web stranici streetofcards.tv.

Između predavanja svjedočili smo i nezapaćenju nesreći u sklopu natjecateljskog dijela Prvenstva. Yves Domergue iz Francuske prezentirao je originalnu točku koja je nažalost pošla po zlu. Nakon odabira tri slučajna gledatelja iz publike, izvadio je pet petardi. Četiri prave, sa barutnim punjenjem i jednu lažnu, bez punjenja. Demonstrirao je snagu petardi paleći jednu. Detonacija je stresla čitav Kongresni centar. Najavio je kako će u ustima upaliti petardu koja ostane nakon odabira gledatelja. Svaki od trojce gledatelja odabrao je jednu. Posljednjem je Yves stavio u usta i zapalio. Trenutak kasnije čuo se prasak i njegovo lice bilo je obliveno krvlju. Greška pri izvedbi (greška u forsiranju predmeta) mogla je završiti puno tragičnije, no na sreću, osim šoka u gledalištu i opekline na licu Yvesa Domergua, oči su mu ostale neozlijeđene. Puh...!

Na kraju četvrtog dana objavljeno je kako će domaćin idućeg Svjetskog prvenstva biti Blackpool u Velikoj Britaniji

Organizacijski odbor iz Blackpool-a slavi dobivanje domaćinstva FISM 2012.

Max Maven objavljuje dobitnike posebnih nagrada

Peti dan Prvenstva protekao je u očekivanju završnog banketa sa spektakularnim programom i dodjelom posebnih nagrada. Tako je posebnu nagradu za inventivnost potpuno zaslužio dobio Jim Steinmeyer, kreator «Head mover» iluzije i brojnih drugih Copperfieldovih točaka. Nagrada za zasluge u istraživanju povijesti umjetnosti iluzionizma pripala je Billu Callushu, ravnatelju Conjuring Arts research center (Centar za istraživanje manipulativnih umjetnosti). Nagrada za filozofiju pripala je očekivano Juanu Tamarizu. Ceremoniju je vodio Max Maven, a nagrade uručio Eric Eswin, međunarodni predsjednik FISM organizacije.

Posljednjeg, šestog dana prvenstva, Rocco, učenik legendarnog Slydinija izveo je svoju solističku predstavu. Vrhunac je, kao i obično bio njegova legendarna produkcija živih leptira iz praznih ruku. Nakon toga uslijedila je svečanost dodjele nagrada. Sve dobitnike donosimo na idućoj stranici.

Bio je to uistinu čaroban tjedan. Zbog fantastičnih iluzionističkih dostignuća, ali i zbog nevjerojatne, mistične, pa opet toliko jednostavne i nasmijane Kine – zemlje domaćina.

Vidimo se u Blackpool-u, 2012-te godine!

MG Taylor

FISM 2009

XXIV World Championship

✦ POBJEDNICI u pojedinim kategorijama ✦

Grand Prix

- Soma - Opći iluzionizam - Mađarska
- Shawn Farquhar - Karte - Kanada

Komični iluzionizam

- 1 ... nije dodijeljeno
- 2 ... Brynolf & Ljung - Švedska
- 3 ... Cheff Magic - Danska

Mentalizam

- 1 ... nije dodijeljeno
- 2 ... dijele - Nicolai Friedrich - Germany
and Rob & Emiel - Nizozemska
- 3 ... Tony Montana - Argentina

Scenske iluzije

- 1 ... Julius Franck - Njemačka
- 2 ... Magic Sky Group - Kina
- 3 ... nije dodijeljeno

Opći iluzionizam

- 1 ... Soma - Mađarska
- 2 ... Ma Yanyan - Kina
- 3 ... Siebensinn - Austrija

Manipulacije

- 1 ... dijele - Yo Kato - Japan
and Han Seol-Hui - Koreja
- 2 ... Sebastian Nicolas - Njemačka
- 3 ... An Ha Lim - Koreja

Izumi

- Jorge Luengo - Španjolska

Najoriginalnija točka

- Charming Choi - Koreja

Mikro-iluzionizam

- 1 ... nije dodijeljeno
- 2 ... Vittorio Belloni - Italija
- 3 ... tie Simon Coronel - Australija
and Johan Stahl - Švedska

Karte

- 1 ... Shawn Farquhar - Kanada
- 2 ... Kristian Nivala - Finska
- 3 ... Olmac - Francuska

Govorni iluzionizam

- 1 ... Marc Oberon - Velika Britanija
- 2 ... Charlie Caper - Švedska
- 3 ... Latko - Argentina

Soma iz Mađarske,
svjetski prvak u
kategoriji Opći
iluzionizam i
osvajač Grand
Prixa 2009.

Shawn Farquhar
iz Kanade,
svjetski prvak u
kategoriji Karte i
osvajač Grand
Prixa 2009.

MG Taylor i Shawn Farquhar

TRIKONI

NOVINARSKO PREDVIĐANJE

Za časopis – pravi novinarski trik ! Ovo je uistinu sjajan trik, a sve što trebate za izvesti ga su jedne novine, škare, veliki komad papira i flomaster.

Uzimate komad papira na kojem ste ranije napisali vaše predviđanje i dajete ga nekom od gledatelja. Uzimate komad novina koji ste ranije izrezali – točnije jednu vertikalnu kolonu novinskog članka. Uzimate škare i polagano ih pomičete o vrha prema dnu kolone novinarskog članka. Gledatelj u bilo kojem trenutku može viknuti „STOP!“. Na mjestu gdje je viknuo „STOP!“ režete kolonu i dio novinskog papira pada na pod. Gledatelj sam (!) uzima taj dio novinskog papira i čita rečenicu na mjestu gdje ste prerezali papir, odnosno gdje je sam viknuo „STOP!“. Ta rečenica je ista kao i rečenica koju ste ranije napisali na papir i dali na čuvanje u publiku !

TAJNA PRIPREMA: Uzmite bilo koje dnevne novine, bilo kojeg datuma. Potražite u njima članak koji je napisan po vertikali, dakle što uže i duže. Po mogućnosti, po visini cijelog lista. Članak ne smije sadržavati slike ili fotografije. Izrežite taj članak i odrežite naslov i prvi red teksta. Odrežite i zadnji red teksta. Upravo stvarate jedan duguljasti komad novina. Taj komad novina koji ste stvorili na opisan način mora biti takav da kada ga držite naopačke pred publikom, sa udaljenosti od nekih 3-4 metra, publika ne može raspoznati da su slova zapravo naopačke odnosno ne može zaključiti koja je gornja a koja donja strana članka. Probajte malo pred ogledalom. Dodatno, neka rasvjeta u sobi ne bude prejaka. Jedna svjetiljka je sasvim dovoljna. Ukoliko izvor svjetlosti bude iza vas, to će biti savršeno za ovu izvedbu. Pročitajte rečenicu ili dio rečenice u prvom redu ovako dobivenog „krnjeg“ članka. Napišite na velik papir, što debljim flomasterom tu rečenicu ili dio rečenice. Presavinite papir ili ga stavite u omotnicu.

Izvedbu započnite najavom kako uvijek imate neka predviđanja noću. Objasnite – predviđanje – to je ono kada sanjate nešto ili mislite na nešto i onda se to uistinu dogodi. Recite da ste prošle noći sanjali jednu rečenicu – ili dio rečenice. Vjerojatno zbog toga što ste navečer čitali novine i ostao vam je u sjećanju upravo taj članak. Sada po prvi puta pokažite izrezani komad novina – članak – gledateljima. Držite ga s lijeve strane tijela palcem i kažiprstom.

Ono što gledatelji ne znaju, odnosno ne vide jest činjenica da ga zapravo držite za donji kraj – dakle, naopačke. Napominjem da udaljenost mora biti minimalno 3 metra od gledatelja i da svjetlo ne smije biti jako. Slova su u novinama dovoljno mala, što je dobro za ovaj trik.

Nastavite izvedbu. Zamolite jednog gledatelja da se koncentrira. Najavite da će te kroz nekoliko trenutaka polagano prelaziti škarama od donjeg prema gornjem rubu novina. Recite da biste htjeli da gledatelj u bilo kojem trenutku, kada god osjeti potrebu vikne „STOP!“. To će biti mjesto gdje ćete prerezati ove novine.

Uzmite škare desnom rukom i polagano prelazite škarama od donjeg prema gornjem rubu novina, baš kao što ste najavili. Gledatelj će u jednom trenutku viknuti „STOP!“.

Zaustavite škare na tom mjestu i polagano i pažljivo prerežite novine što ravnije.

Pustite da odrezani komad novina padne na pod. Odložite odmah škare i ostatak papira koje držite u ruci. Nastavite izvedbu i recite gledatelju: „Ne želim da mislite da sam bilo što izmijenio zato, molim Vas pridite i podignite komadić novina koji sam upravo odrezao.“

Kada je gledatelj podigao papir, zamolite ga da glasno pročita prvu rečenicu ili dio rečenice na mjestu gdje je prerezan novinski papir, točno na mjestu gdje je rekao „STOP!“. Nakon što je gledatelj to učinio, zamolite ga da otvori omotnicu i pokaže papir sa predviđanjem.

Te rečenice ili dijelovi rečenica su isti jer ste držali novinski članak naopačke. Vi ste kao predviđanje napisali zapravo najdonju rečenicu u ovom članku u položaju naopačke. No, gledatelji to ne znaju. Gledatelj koji će podići odrezani komadić članka automatski će ga držati okrenutog tako da se može pročitati. Time se dobiva iluzija da ste prerezali novinski papir točno na tom mjestu. Zahvalite se gledatelju, darujte mu papir sa predviđanjem, a prerezani novinski papir zgužvajte i uklonite, te pređite na sljedeći trik.

TRIKOVI

ILUZIONISTIČKI UMJETNIK I NJEGOVA PUBLIKA

Gotovo da i ne postoji oblik umjetnosti u kojem su interakcija i «uigranost» umjetnika i publike toliko isprepletene i bitne kao što je to u umjetnosti iluzionizma. Glazbenik svoje djelo konačno može zabilježiti na nosače zvuka. Legendarni su Beatlesi nekoliko svojih remek-djela stvorili dugo nakon što su prestali nastupati pred publikom. Glumac također može izbjeći pozornicu i samo snimati filmove. Iluzionist svoje gledatelje treba neposredno jer nema li njih, koga će onda obmanjivati ili eventualno koristiti na pozornici?

Nije ipak dovoljno da gledatelji budu samo tjelesno prisutni. Jednako tako kao što iluzionist igra ulogu onoga koji «vara», tako i gledatelji u igri moraju glumiti prevarene. Pri tome je važan dogovor između umjetnika i gledatelja: iluzionist svoju publiku ne bi trebao samo nadmudrivati, već se s njome igrati, a za to mu je potrebno aktivno sudjelovanje gledatelja. U ovoj napetosti kada se očigledno upravo događa nešto za što se zna da ne može biti, leži posebna čar i fascinacija začaranosti.

To znači da umjetnost iluzionizma bez publike uopće ne bi bila moguća. Umjetnik gledatelja može zavarati samo onda kada je on spreman čuditi se i sasvim prepustiti igri iluzije. U toj igri on prihvaća fikciju i izvođačeve hipoteze. Prihvaća poimanje kojime upravljaju hipoteze.

Andreas Michel-Andino o ovome piše više sa stajališta teorije umjetnosti: «Uloga publike kao osnovnog faktora u procesu obmane vjerojatno je ono najzanimljivije što je umjetnost iluzionizma pridonijela teoriji estetike. U tome se ona razlikuje od svih drugih oblika umjetnosti. Spremnost publike da se daje obmanuti i smatrati to oblikom umjetnosti kod gledatelja pretpostavlja oblik zrelosti koji gotovo i nije potreban u drugim umjetnostima.»

Treba naglasiti kako spremnost gledatelja na obmanu ima svoje granice. Čista obmana – kao svrha samoj sebi ili čak u kombinaciji sa zljuradosti – većinu će ljudi čak razljutiti. U skladu s time obmana se u igri iluzionističke izvedbe mora «nagraditi», a ta nagrada je čuđenje, iznenađenje i gotovo djetinja radost «magičnom» čudu.

Gledateljstvo nije homogeno jedinstvo već se sastoji od vrlo različitih pojedinaca. No možemo zaključiti da među gledateljima u biti postoji samo nekoliko osnovnih tipova: skeptik – ovaj tip želi tajnu otkriti po svaku cijenu; nepažljivi – ovaj prati radnju tek djelomično i nerijetko ometa njezin tijek; otpadnik – «Sve je to prijevara! Sve su to samo trikovi!»; vjernik – smatra da izvođač sigurno posjeduje natprirodne moći; prestrašeni – plaši ga što se suočava sa «natprirodnim»; i konačno IDEALNI GLEDATELJ – zna da je riječ o opsjeni, no izuzetno je pažljiv i veseli se svakom uspjelom triku. U masi ljudi on najmanje upada u oči, možda tek time što najviše plješe.

Nakon što smo iscrpno razjasnili ulogu publike, sada ćemo se pozabaviti pitanjem umjetnika. Američki pisac Elbert Hubbard udijelio je iluzionistima šarmantan kompliment rekavši: «Volim iluzioniste jer oni su pošteni ljudi. Kažu vam da će vas obmanuti, a onda to i učine!». No, o samom se iluzionizmu i iluzionistima dugo vremena mislilo prilično loše. Čarobnjaci i vještice u mnogim su pričama i bajkama bili zli mračnjaci koji se bore na strani zla i donose nesreću. Negativno mišljenje o opsjenarima jako dugo je u povijesti odgovaralo društvu, a Crkva ga je još i podupirala. U svakom slučaju, dugo je trebalo da širi krugovi prihvate iluzioniste kao intelektualno zabavne i kreativne umjetnike, što oni i jesu.

Da bi bio umjetnikom, iluzionist mora radom steći različite sposobnosti i utjeloviti ih u sebi: prvo i vjerojatno najbitnije – mora biti dobar zabavljač, neovisno o tome predstavlja li se smiješnim, ozbiljnim ili možda čak mističnim. Drugo – mora biti spretan i imati natprosječnu koordinaciju pokreta prvenstveno zbog brojnih manipulativnih zahvata koji to iziskuju. I treće – mora biti psihološki otvoren i senzibilan upravo zbog spomenutog uspostavljanja kontakta sa publikom. Taj kontakt sa publikom mnogo je više od uspješnog «odrađivanja» pojedinog trika i dobivanja zasluženog aplauza. Taj kontakt sa publikom prije bi se mogao opisati kao «uspostavljanje unutrašnjeg sporazuma». Upravo taj unutrašnji sporazum, kako smo ga maločas nazvali, a koji se zapravo riječima ne može opisati, tajna je veza kojom umjetnik nenametljivo najavljuje kako će gledatelje uz pomoć obmane ote- ti i odvesti u jedan drugi svijet, svijet slobode i veselja. S druge strane, gledatelji tim «unutrašnjim sporazumom» pristaju da budu začuđeni, šokirani i prevareni. Sve to može onaj koji izvodi trikove – takvih ima svuda, a ne samo među iluzionistima. No onaj drugi, istinski umjetnik koji također vjeruje svjooj ruci i svojim pomagalima, upotrijebit će ih nadmoćno, poput redatelja, a sebi će dodijeliti ulogu da na jedno večer bude «čarobnjak». On ne želi ništa drugo nego samo dobro odigrati svoju ulogu.

Robert-Houdin bio je prvi koji je rekao kako je iluzionistički umjetnik zapravo glumac koji glumi čarobnjaka. I ovdje naravno postoje osnovni tipovi iluzionista: komedijaš – zabavlja svoje gledatelje duhovitim gegovima izvodeći trik; antijunak – kojemu ništa ne polazi od ruke te stoga stalno dobivate dojam kao da je došlo do greške; ili pak mentalist – koji igra

ozbiljnu ulogu čovjeka sa paranormalnim sposobnostima; klasičan manipulator – elegantni gentleman; pripovjedač – koji točke umata u pripovjetke... Neovisno o tome koji se tip ili koja mješavina konačno iskristalizirala, dobar će umjetnik za pozornicu svjesno odabrati sasvim osoban lik, praktično vlastiti identitet sebe kao iluzioniste.

Iluzionistički umjetnik, dakle igra ulogu čarobnjaka i nikada neće tvrditi da zaista posjeduje magične moći – za razliku od prevaranata svih doba, od dosjetljivih svećenika u antičkim hramovima, čudotvornih izlječitelja srednjeg vijeka, pa do aktualnih gurua parapsihologije. Zbog toga se sva ozbiljna udruženja iluzionističkih umjetnika odlučno ograđuju od svih okultnih aspekata. Nihovi članovi su se posvetili umjetnosti koja se temelji na tradiciji staroj tisućama godina. Makar je ona nekada služila prizivanju demona, liječenju bolesnih pa i zabavljanju naroda na sajmovima, danas ona među umjetnostima ima svoje mjesto kao visokorazvijena zabavna umjetnost. Iluzionistička umjetnost se distancira od praznovjerja i okultizma, a iluzionistički umjetnici su posebno kritični prema takozvanim parapsihološkim fenomenima.

Time nam još jednom postaje jasno – umjetnost iluzionizma je zapravo igra. Ona se od kazališne predstave razlikuje u biti samo u tome što gledatelji u iluzionističkoj umjetnosti imaju znatno aktivnije i bitnije značenje nego u kazališnom komadu – zanemarimo li ovdje moderne oblike kazališta, akcijske priredbe ili interaktivne performanse koji se bave baš ovim aspektom. Odlučujuće ostaje da svoju ulogu ne igra samo iluzionistički umjetnik, već i njegova publika.

Stoga – ukoliko ste gledatelj – budite idealan gledatelj !

Ukoliko ste iluzionist – pronađite svoj osoban lik i vlastiti scenski identitet !

MAGIC PROJECT

P R O J E C T M A G I C C R O A T I A

Prvenstvo u iluzionističkoj
umjetnosti – reportaža
FISM 2009 – svijetko
I N J E G O V A P U B L I K A
I L U Z I O N I S T I Č K I U M J E T N I K